

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om överlåtelse av vissa statliga yrkesläroanstalters fastigheter till kommuner eller samkommuner

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att en lag stiftas om överlåtelse av vissa statliga yrkesläroanstalters fastigheter till kommuner eller samkommuner. Enligt lagen överlåter staten till de kommunala huvudmännen i fråga utan vederlag fastighe-

terna, byggnaderna och lösöret till vissa kommunala yrkesläroanstalter.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt sedan lagen godkänts och stadfästs.

MOTIVERING

1. Nuläget och de föreslagna ändringarna

Systemet är splittrat när det gäller att driva yrkesläroanstalter. Huvudmän för läroanstalterna är staten, enskilda kommuner, samkommuner som bildats av ett flertal kommuner och enskilda sammanslutningar. Av de 465 yrkesläroanstalter som var verksamma 1993 var staten huvudman för 147 läroanstalter, kommunerna och samkommunerna för 263 och enskilda sammanslutningar för 55 läroanstalter. Sammanlagt hade de 465 läroanstalterna över 200 olika huvudmän.

Det splittrade systemet att driva läroanstalterna försvagar skolsystemets funktionsduglighet och gör det svårare att slopa den överlappande verksamheten i läroanstalterna, att utveckla arbetsfördelningen mellan dem, att gemensamt utnyttja resurserna och att rationalisera verksamheten med tanke på bättre ekonomi och resultat. Det nu gällande systemet är ett hinder även för att utveckla yrkesutbildningsförvaltningen och för att delegera beslutsfattandet till de enheter som svarar för utbildningen.

I olika delar av landet har närmast huvudmän för kommunala yrkesläroanstalter börjat förbereda ett enhetligare system för att driva

läroanstalterna. För att de viktigaste enhetliga principerna för en kommunalisering av statliga läroanstalter skulle kunna skapas fattade statsrådet den 10 juni 1993 ett principbeslut om de principer som 1994 skulle följas vid kommunaliseringen av statens yrkesläroanstalter. Statsrådet preciserade sitt beslut den 28 oktober 1994 i fråga om undervisningsskolorna vid läroanstalterna för skogsbruk och trähushållning. Enligt besluten följs i arrangemangen kring egendom och andra frågor följande principer vid överlåtelsen av statens yrkesläroanstalter till kommunala huvudmän:

a. Läroanstalternas fastigheter jämte byggnadsplatser och undervisningslägenheter och läroanstalternas lösöre överläts utan vederlag till de kommunala huvudmännen, om inte något annat nämns nedan.

b. Undervisningsskolorna vid läroanstalterna för skogsbruk och trähushållning förblir i statens ägo och de kommunala huvudmännen ges bruksrätt till dessa skolor enligt en godkänd plan för skogshushållningen.

c. De fristående vattenområden och skyddsområden som läroanstalterna besitter förblir i statens ägo.

d. De byggprojekt som staten har inlett och de avtal om förvärv av byggnader och fastigheter som staten har ingått fullföljs som stats-

finansierade. Ett projekt är inlett när undervisningsministeriet till läroanstalten utfärdat uppmaning till byggnadsplanering för projektets vidkommande enligt 6 § lagen om statens husbyggnadsprojekt (137/77).

e. På överlåtelse av byggnader och jordområden, på ändring av deras användningsändamål, på upphörande av verksamheten och på ersättning för förstörelse av eller skadegörelse på egendom tillämpas vad som stadgas i 44 § lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (705/92).

Av de fastigheter som skall överlåtas enligt lagförslaget är avsikten att överlåta fastigheterna för läroanstalterna Kiteen maatalousoppilaitos, Parikkalan maatalousoppilaitos, Lieksan koti- ja sosiaalialan oppilaitos samt Pohjois-Karjalan ammattioppilaitos till samkommunen Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä (1 § 1—4 punkten i förslaget), fastigheten för läroanstalten Loimaan maatalousoppilaitos till samkommunen Loimaan ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä (1 § 5 punkten i förslaget), fastigheten för läroanstalten Pieksämäen metsäoppilaitos till samkommunen Pieksämäen ammattioppilaitoksen kuntayhtymä (1 § 6 punkten i förslaget), fastigheten för läroanstalten Porin terveydenhuolto-oppilaitos till Björneborg stad (1 § 7 punkten i förslaget), fastigheten för läroanstalten Pudasjärven maatalousoppilaitos till samkommunen Koillis-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymä (1 § 8 punkten i förslaget), fastigheten för läroanstalten Rauman merenkulkuoppilaitos till Raumo stad (1 § 9 punkten i förslaget), fastigheten för läroanstalten Ruukin maatalousoppilaitos till samkommunen Raahan ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä (1 § 10 punkten i förslaget), fastigheten för läroanstalten Sodankylän metsäoppilaitos till samkommunen Pohjois-Lapin ammatillisten oppilaitosten kuntayhtymä (1 § 11 punkten i förslaget) samt fastigheterna för läroanstalten Turun teknillinen oppilaitos och Turun terveydenhuolto-oppilaitos till Åbo stad (1 § 13 och 13 punkten).

2. Propositionens verkningar

Enligt förslaget överläts läroanstalternas fastigheter jämte byggplatser och undervisningslägenheter samt lösöre utan vederlag till kommunala huvudmän. I enlighet med statsrådets principbeslut förblir undervisningsskogarna vid

läroanstalterna för skogsbruk och trähushållning samt de skyddsområden som läroanstalterna besitter i statens ägo. Läroanstalten Ruukin maatalousoppilaitos har ett område på 193,8 hektar som delvis befinner sig på kärnskyddsområdet Revonneva-Ruoneva och delvis gränsar intill och läroanstalten Pudasjärven maatalousoppilaitos har ett område på 600 hektar som befinner sig i närheten av ett till kärnskyddsområdesplanen hörande område vid namn Kaakkurinrimmet. Dessa områden avses förbli i statens ägo att utnyttjas för skyddsändamål och som utbytsemark. Läroanstalten Pieksämäen metsäoppilaitos markområde på ca 1 600 hektar förblir i statens ägo med undantag av arealer på ca 30 hektar som skall avskiljas till tomtmark för den kommunala huvudmannens läroanstalt.

Värdet av den fasta egendom som skall överlåtas är sammanlagt 500—700 miljoner mark. Värdet av lösöret är sammanlagt 61,8 miljoner mark.

En uppskattning av det gångbara priset för fastigheterna per läroanstalt verkar inte vara nödvändig eller ändamålsenlig, eftersom fastighetsmarknaden för närvarande är exceptionell och värdet på fastigheter i vissa fall ovanligt lågt. Enligt förslaget sker överlåtelsen dessutom utan vederlag och egendomens gångbara värde i eventuella fall av återbördande sker enligt värdet vid tidpunkten för återbördandet.

3. Beredningen av propositionen

De åtgärder för att kommunalisera statens yrkesläroanstalter som skall vidtas i syfte att förenhetliga systemet att driva läroanstalterna nämns i ett betänkande från 1987 om att decentralisera förvaltningen (Kommittébetänkande 1987:12). I statsbudgeten för samma år fanns ett ställningstagande enligt vilket statens yrkesläroanstalter i mån av möjlighet skall kommunaliseras. Utredningar skall göras om möjligheterna att bilda regionalt vidsträckt kommunförbund. Enligt den av statsrådet den 18 juni 1993 justerade, för 1991—96 godkända planen för utveckling av utbildningen och av forskningen vid högskolorna är avsikten att nätet av yrkesläroanstalter skall utvecklas så att antalet huvudmän för dem minskas genom att läroanstalterna i mån av möjlighet sammanslås ortsvis under samma huvudman. Enligt samma plan kommunalise-

ras och privatiseras dessutom statens yrkesläroanstalter.

Vid undervisningsministeriet har man under flera år berett en reform av systemet att driva yrkesläroanstalter på enhetliga och kommunala grunder. Längst har det projekt framskridit som gäller kommunaliseringen av yrkesutbildningen i mellersta Österbotten. Lagen om överlåtelse av vissa statliga yrkesläroanstalter till samkommunen för yrkesutbildning i mellersta Österbotten (255/93) trädde i kraft den 1 augusti 1993. Även den tidigare aktuella kommunaliseringen av statens läroanstalter i Norra Karelen län som gick ut på överföra dem till samkommunen för utbildning i Norra Karelen är på nytt aktuell i detta förslag.

Andra projekt som gäller kommunalisering av yrkesläroanstalter har även beretts vid undervisningsministeriet i samarbete med läroanstalterna i fråga, med kommunala huvudmän och i vissa fall länsstyrelser och i samband med utbildningsstyrelsens program för rationalisering av läroanstaltsnätet.

4. Ikraftträdande

Avsikten är att lagen skall träda i kraft så snart den har godkänts.

Med stöd av det ovan anförda föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om överlåtelse av vissa yrkesläroanstalters fastigheter till kommuner eller samkommuner

I enlighet med riksdagen beslut stadgas:

1 §

Undervisningsministeriet berättigas att på sina villkor och utan vederlag till vederbörande kommuner eller samkommuner överlåta de i 1—13 punkten nämnda statliga yrkesläroanstalternas fastigheter jämte byggnader och lösöre:

1) i Kitee stad, Niinikumpu by befintliga fastigheten Kiteen koulutila Rnr 23, fastigheten Kannokko Rnr 4:15, och fastigheten Joenpolvi Rnr 25:4, i Puhos by befintliga fastigheten Yhteislaidun Rnr 19:2 by och i Kunonniemi by befintliga fastigheterna Latiskamäki Rnr 1:11, Pekkala Rnr 41:1, Marjamaa Rnr 6:9 samt en areal på ca 40 hektar som genom köpebrev av den 21 september 1992 köpts till staten och som ingår i fastigheten Pyörnilä I Rnr 6:11,

2) i Parikkala kommun, Mäntylähti by befintliga fastigheten Parikkalan koulutila Rnr 29:1, fastigheten Peltola Rnr 17:11, fastigheten Peltola II Rnr 12:25 och fastigheten Koulutie Rnr 12:15,

3) i Lieksa stad, Lieksa by befintliga fastigheten Märajälähti Rnr 182,

4) i Joensuu stad, stadsdelen Penttilä, kvarteret 1603 befintliga tomten nr 1, i kvarteret 1604 befintliga tomten nr 5, i kvarteret 1612 befintliga tomten nr 1 och i kvarteret 1642

befintliga tomten nr 1, i stadsdelen Niinivaara, kvarteret 584 befintliga tomten nr 3 och i Pielisensuu by befintliga fastigheten Paikoitusalue Rnr 121,

5) i Loimaa kommun, Hattula by befintliga fastigheten Tuomola Rnr 2, fastigheten Toukolinna Rnr 8, fastigheten Toukolinna I Rnr 1:18, fastigheten Toukolinna III Rnr 1:50, fastigheten Harteila Rnr 9:1 och fastigheten Palolaidun Rnr 4:25 samt i Kauhanoja by befintliga fastigheten Korpi-Jaakola Rnr 1:31,

6) i Pieksämäki stad, Nikkarila by befintliga arealen på ca 11 hektar som skall avskiljas till tomt från fastigheten Ukonkangas Rnr 2:14 och i Nikkarila by befintliga arealen på ca 21,8 hektar som skall avskiljas till tomt från fastigheten Nikkarila Rnr 1:17,

7) i Björneborg stad, stadsdelen Tiilimäki, kvarteret 15 befintliga tomten nr 7,

8) i Pudasjärvi kommun, Pudasjärvi by befintliga fastigheten Törrön koulutila Rnr 9:27 och fastigheten Törrön saari Rnr 53:5,

9) i Raumo stad, 4 stadsdelen, kvarteret 415 befintliga tomten nr 7,

10) i Ruukki kommun, Revonlahti by befintliga fastigheten Aurala Rnr 1:102, fastigheten Keränen Rnr 1:100, fastigheten Kinnunen Rnr 1:99 och fastigheten Pikkusuo Rnr 41:6,

11) i Sodankylä kommun, Kirkonkylä by befintliga fastigheten Näkkälä Rnr 13:29 och en areal på ca 5 hektar som till staten överlåtits genom gåvobrev av den 20 juli 1981 från fastigheten Hietala Rnr 20:28,

12) i Åbo stad, III stadsdelen, kvarteret 12 befintliga tomten nr 4 och i kvartetet 19 befintliga tomten nr 8 samt

13) i Åbo stad, stadsdelen Peltola, kvarteret 4 befintliga tomten nr 14.

2 §

På överlåtelse av jordområden och byggnader,

ändring av användningsändamålet, upphörande av verksamheten och på ersättning för förstörelse av eller skadegörelse på egendom som avses i denna lag tillämpas vad som stadgas i 44 § lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (705/92).

3 §

Denna lag träder i kraft den 1994.

Åtgärder som verkställigheten av denna lag förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Helsingfors den 11 februari 1994

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Minister Tytti Isohookana-Asunmaa